

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008/00216 - 115	Doknr.:
Mottatt: 05 MAI 2008 1. 5. 08	
Saksbeh.: ASR/SEB/LAA	Ark.: 479
Kopi:	Avskr.:

Boplikt på landet - en forhistorisk tvangstrøye

Jeg har lest "Høring - Forslag til endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - Bestemmelser om bo- og driveplikt m.m."

1. Landbruksmyndighetene planlegger og administrerer sin sektor ut fra helt ulogiske og foreldete tankeganger :

t v a n g o g **f l a t e r**

bo-tvang

- strider utvilsomt mot menneskerettighets-konvensjonen
- strider mot moderne menneskers rett til frihet i et demokrati
- strider mot kommunalminister Kleppas prinsipielle syn:
"Retten til å flytta fritt og busetja seg kor ein vil er så sjøvsagt at det i kvardagen ikkje treng noka grunn-gjeving"

Men denne rett til å flytte fritt gjelder altså ikke den som arver en landbrukseiendom !
Se vedlagte kopi av debattinnlegg i Aftenposten 25. 3. 08

-strider mot sunn fornuft : hvis odelsarvingen ikke vil/kan flytte til familegården, tvinges han til å selge i et svakt fungerende marked, d.v.s. til en skampris, for eksempel til en gårdbruker i bygda. Denne bor allerede og får nå ikke bare tilleggsjord men også et "tilleggs hus" som kan bli stående tomt - ingen flere innbyggere i bygda.

Jeg gjengir også innslag i Aftenposten 31.3. 08 med uttalelse om boplikt fra fagmannen prof. Aanesland og fra Karsten Eig i Tromsø.

Stavnsbåndet opphørte i Danmark i 1788 men skal gjelde i Norge i 2008

f l a t e r - i stedet for inntekter

Dyrket mark på 25 mål eller 350 mål skog skal være grunnlaget for å forlange lokal bosetning.

Det skrives bare om arealer - aldri om inntektsmuligheter.

Jeg vil gjerne høre fra en fagansvarlig i departementet hva han/hun regner med å tjene i året fra en en 25 mål stor bondegård, en husmannsplass (= 10 villahaver), plassert i et

gjennomsnittlig norsk terreng .

- Intens gartnerdrift kan kanskje gi en årsinntekt ?

En skog på 350 mål på Vestlandet vil gi eieren gjennomsnittlig netto kr. 5.000,- pr. år, mer hvis han hugger selv, og det er det ikke mange som gjør i dag.

Hva er tankene bak disse livsfjerne kvadrat-meter-krav ?

Den som arver en liten norsk landbrukseiendom, må enten skaffe seg en årsinntekt på annet hold – hvor langt må han reise ? eller han må selge eiendommen.

Hvis man absolutt må ha boplikt, må det være inntektsmulighetene på eiendommen som må være kriteriet - ikke flatene !

Odelsutvalgets flertall foreslo å heve grensene for bopliktarealer til 50 mål jord og 1000 mål skog , mindretallet 30 mål jord og 500 mål skog.

Men departementet lar seg ikke affisere av disse forslag men øker fra dagens 20 til hele 25 mål jord og fra 100 til 350 mål skog , 1/3 av utvalgets hovedforslag.

I Danmark med samlet areal = ca. 10 % av Norges flate, har man boplikt på eiendom med 30 hektar, og det er 300 mål !, altså 12 ganger så stor flate som man krever her.

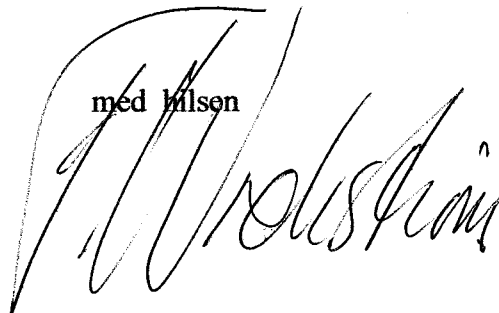
Og 300 mål i Danmark kan kanskje gi en årsinntekt.

2. Hvis boplikt - tross innvendinger- likevel blir opprettholdt, er det utvilsomt det eneste rette å forutsette at **det er bolig på eiendommen**. I dag kan kommunen forlange at en arving flytter til en utkant og at han i tillegg må leie seg husvære.

3. Hvorfor har et **sameie** hittil vært ansett som en dårlig eier av landbruk ?
Og hvorfor skal **alle** sameierne med familier flytte til den felles landbrukseiendom ?
Vil dette merkelige element bli videreført ? og hva er i så fall argumentene ?

Hvorfor skal et aksjeselskap være mer akseptert eierform enn et sameie ?

med hilsen

kopi til

Vestskog
Norges Skogeierforbund
Norskog
Statens landbruksforvaltning
Stortingsrepresentanter
Media

Er distriktspolitikken dogmatis!

Debatt

MAGNHILD MELTVEIT KLEPPA,
kommunalminister (Sp)

Spreidd busetnad. Er målet om spreidd busetnad eit dogme i norsk politikk? Slik spør Kjell Madsen nyleg i ein kronikk i Aftenposten. Og svarer ja. Eg er ikkje like sikker på det.

Eit dogme kan vera ei kyrkjeleg læresetning. Det er òg nemninga på reglane som filmskaparen Lars von Trier og ei rekkje andre danske regissørar definerte som oppskrift på god film i pamfletten «Dogme 95» for snart 13 år sidan. På sett og vis er vel den norske distriktspolitikken meir i samsvar med «Dogme 95» enn ymse kyrkjelege læ-

resetningar?

Folk skal få bu «on location» i naturlege omgjevnader – der dei vil og ynskjer. Like stor rett skal alle ha til å flytta kor dei vil. Denne siste setninga liknar mykje på ein annan definisjon på dogme: Nemleg ei grunnsetning som ein utan prov eller grunngeving går ut frå som sanning. Ikkje berre det: Retten til å flytta fritt og busetja seg kor ein vil er så sjølvsgatt at det i kvardagen ikkje treng noka grunngeving.

Ikkje valfridom. Madsen gjev meir eller mindre presist inntrykk av at distriktspolitikken krev ressursar og kostar pengar som ikkje er rekningsvarande. Det er eit ærleg standpunkt. Eg er usamd. Ein politikk som gjer det mogeleg å velja å bu i alle delar av landet, legg òg grunnlaget for verdiskaping.

Som Kjartan Fløgstad har skrive det: Utan oppdrett i Rørvika, ingen opera i Bjørvi-

ka. Mange næringar og arbeidsplasser spreidd busetnad, velferdssamfunn like eins. Ein politikk for spreidd handlar difor ikkje berre om å geografisk valfridom, men om å leggja laget for velstand og tryggleik.

I lause lufta. Madsen skriv om lause ambulansedyr i skytteltrafikklane i Brønnøysund og Bodø. Når alt kjvert derimot kronikken hans her i lause lufta. Den raude tråden er vis at busetnadsmønsteret ikkje lterast. Den hypotesen har han sjøsert ved å skriva som han gjer.

Dette tilsvaret er på sett og vis motprov. Men neppe ein spikar i god og betre distriktpolitikk kre og motbør, og vil alltid gjera det. st kanskje dogmatisk ut, men de prøve.

25/3-C

Aftenposten
Mandag 31. mars 2008

Boplikt gir mindre investeringer

I et intervju i Aftenposten 22. mars prøver landbruksminister Terje Riis-Johansen (Sp) å innbille leserne at boplikt har ført til bedre vedlikehold på gårdsbrukene. Det begrunner han med at på bruk med fast bosetting nyttes det større beløp til vedlikehold og investering enn på eiendommene som nyttes til fritidsformål. Dette forteller lite om virkningen av boplikt.

Landbruksministeren har ingen undersøkelse som viser at boplikt har ført til flere bosatte eiendommer. Ved vårt institutt har vi på ulike måter fått inn opplysninger, som viser at med boplikt, og nedsatte eiendomspriser blir det investert mindre. Dette gjelder både på eiendommer med fast bosetting og uten fast bosetting. Alle med litt kunnskaper om økonomi vil oppfatte dette som en selvfølge.

Kan ikke barna overta bruket på grunn av boplikt, og den eldre generasjonen vet at eiendommen om noen år må selges ut av familiene til nedsett pris, påvirker dette både vedlikehold og investeringer.

NORMANN AANESLAND
Professor i landbruksøkonomi,
Universitetet for

Staten som føydalherre

I middelalderens Europa var de fleste mennesker bundet av stavnsbånd til å bo på gården som tilhørte føydalherren, den lokale fyrsten. Føydalsystemet er forlengst opphevet, og i dag er det utenkkelig at øvrigheten skal bestemme at enkeltpersoner ikke får flytte på seg.

Med mindre de eier en gård. Boplikten krever at den som eier en gård skal bo der, og Regjeringen vil skjerpe den ytterligere. Dermed er den som arver en gård på odel, tvunget til å bo der enten han vil eller ikke – eventuelt selge til statlig bestemt underpris.

Staten har slik gjeninnført stavnsbåndet, med landbruksminister Terje Riis-Johansen (Sp) som residerende føydalherre. Dette må være i strid med Menneskerettighetserklæringens artikkel 13, som slår fast at alle har rett til fritt å bosette seg innenfor en stat.

Riis-Johansen bruker næringsutvikling på bygda som forsvar for boplikten. Han må dermed være totalt blindet av egen ideologi, som setter næringsutvikling lik landbruk, og ikke ser at denne politikken bidrar til at over 3000 gårdsbruk legges ned hvert år.

KARSTEN EIG
Tromsø